Valiokunnan mietintö VaVM 4/2026 vp– HE 157/2025 vp

Valtiovarainvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle sähköistä tiedoksiantoa Verohallinnossa koskevaksi lainsäädännöksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle sähköistä tiedoksiantoa Verohallinnossa koskevaksi lainsäädännöksi (HE 157/2025 vp): Asia on saapunut valtiovarainvaliokuntaan mietinnön antamista varten. Asia on lisäksi lähetetty perustuslakivaliokuntaan lausunnon antamista varten.

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Lausunto

Asiasta on annettu seuraava lausunto:
- perustuslakivaliokunta PeVL 60/2025 vp

Asiantuntijat

Verojaosto on kuullut:
- neuvotteleva virkamies Pertti Nieminen, valtiovarainministeriö
- neuvotteleva virkamies Kari Hämäläinen, oikeusministeriö
- apulaisoikeusasiamies Maija Sakslin, eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia
- vanhusasiavaltuutettu Päivi Topo, vanhusasiavaltuutetun toimisto
- erityisasiantuntija Marjut Vuorela, vanhusasiavaltuutetun toimisto
- johtava asiantuntija Elena Vigren, Verohallinto
- veroasiantuntija Laura Kurki, Suomen Yrittäjät ry
- lakiasiainjohtaja Kati Hannikainen, Veronmaksajain Keskusliitto ry

Verojaosto on saanut kirjallisen lausunnon:
- Digi- ja väestötietovirasto
- Elinkeinoelämän keskusliitto ry

Hyväksytty
3.2

Valiokunnan mietintö VaVM 4/2026 vp

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi verotusmenettelystä annettua lakia, oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annettua lakia, veronkantolakia, ennakkoperintälakia ja varainsiirtoverolakia.

Verotuspäätösten ja muiden verotusta koskevien asiakirjojen sähköistä tiedoksiantoa laajennettaisiin. Tavoitteena on vähentää paperipostin määrää siten, että sähköinen tiedoksiantomenettely olisi selkeä, yhtenäinen ja oikeudenmukainen kaikkien verolajien sekä kaikkien verovelvollisryhmien osalta.

Verohallinto voisi antaa päätökset ja muut asiakirjat tiedoksi Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa silloin, kun verovelvollisella olisi käytössään hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetussa laissa tarkoitettu viestinvälityspalvelu. Jos verovelvollisella ei olisi käytössään viestinvälityspalvelua, verotuspäätökset ja muut asiakirjat voitaisiin antaa tiedoksi Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa, silloin kun verovelvollinen on käyttänyt kyseistä asiointipalvelua. Tieto tiedoksiannosta lähetettäisiin verovelvolliselle, jos verovelvollinen on antanut Verohallinnolle tiedon sähköisestä osoitteesta tai verovelvollisella on käytössään hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain mukainen viestinvälityspalvelu. Sähköisesti tiedoksi annettu asiakirja katsottaisiin annetun tiedoksi kolmantena päivänä siitä, kun asiakirja on tallennettu Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun.

Verovelvollinen voisi ilmoittaa Verohallinnolle, että hän ei käytä Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua. Ilmoituksen käsittelyn jälkeen päätökset ja asiakirjat annettaisiin verovelvolliselle tiedoksi postitse kirjeenä edellyttäen, että verovelvollisella ei ole käytössään hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain mukaista viestinvälityspalvelua, eikä verovelvollinen myöskään kirjaudu uudestaan Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 12.1.2026.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Valiokunta puoltaa esityksen hyväksymistä jäljempänä esitetyin muutosehdotuksin.

Yleistä

Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman mukaan Suomi siirtyy asteittain digitaalisten palveluiden ensisijaisuuteen viranomaisasiointikanavana. Ehdotetut muutokset koskien sähköistä tiedoksiantoa Verohallinnossa koskevaksi lainsäädännöksi ovat erityissääntelyä suhteessa yleissääntelyyn, jota koskeva hallituksen esitys (hallituksen esitys eduskunnalle sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta viranomaistoiminnassa koskevaksi lainsäädännöksi, jäljempänä yleissääntely, HE 124/2025 vp, HaVM 1/2026 vp) on parhaillaan eduskunnan käsittelyssä.

Esityksen tavoitteena on edistää sähköisen viranomaisviestinnän ensisijaisuutta niille hallinnon asiakkaille, joille se on mahdollista. Lisäksi pyritään varmistamaan, että kaikille sähköiseen asiointiin kyvykkäille verovelvollisille voitaisiin antaa päätökset ja asiakirjat tiedoksi sähköisesti verotusta koskevissa asioissa ja hyödyntää siten Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelua tehokkaasti.

Esityksen mukaan tavoitteena on myös edistää valtionhallinnon tuottavuusohjelman ja säästötoimien toteutumista Verohallinnon kohdalla. Paperipostin korvaaminen sähköisillä asiakirjoilla on eräs keino Verohallinnon toiminnan menojen vähentämiseksi. Tavoitteena on myös vahvistaa Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelua ensisijaisena verotusta koskevien asiakirjojen tiedoksiantopaikkana sekä turvata salassa pidettävien verotustietojen ja niiden sisältämien henkilötietojen suojaa.

Hallituksen esityksessä on kuvattu tarpeita verotusmenettelyä koskevalle erityissääntelylle. Esityksen mukaan Verohallinnon säästöjen toteutuminen edellyttää, että verotusmenettelyä koskevaa erityissääntelyä yhdenmukaistetaan suhteessa yleissääntelyyn, jossa sähköisen tiedoksiannon toimittaminen Suomi.fi -viesteihin ei edellytä luonnolliselta henkilöltä erillistä suostumusta. Erityissääntely on tarpeen myös sen vuoksi, että yleissääntely sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuudesta rajoittuu ainoastaan luonnollisiin henkilöihin. Sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuudesta on tarpeen säätää myös kuolinpesien, yhteisöjen, yhtymien ja yhteisetuuksien osalta. Esityksen mukaan verotusta koskeva erityissääntely ei olisi yleissääntelyn kanssa päällekkäistä, vaan täydentää sitä ja poikkeaa siitä eräissä yksityiskohdissaan verotusmenettelyn erityispiirteiden huomioimiseksi.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on muun muassa pidetty digitaalisuuden edistämistä hyvänä asiana, mutta myös kyseenalaistettu verotusta koskevan erityissääntelyn tarpeellisuutta. Huolta on esitetty yleissääntelyn ja erityissääntelyn muodostamasta haastavasta kokonaisuudesta ja tuotu esille haasteet erityisesti niille, jotka eivät kykene itsenäisesti digitaaliseen asiointiin.

Hallituksen esityksestä ilmenevien seikkojen ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää ehdotettua sääntelyä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Tavoitetta siitä, että kaikille sähköiseen asiointiin kyvykkäille verovelvollisille voitaisiin antaa päätökset ja asiakirjat tiedoksi sähköisesti verotusta koskevissa asioissa ja hyödyntää siten Verohallinnon sähköisen asioinnin palvelua tehokkaasti, voidaan pitää kannatettavana. Valiokunta toteaa kuitenkin, että verotusmenettelyä koskeva erityissääntely yhdessä yleisääntelyn kanssa muodostaa haastavan kokonaisuuden, mikä korostaa Verohallinnon selkeän tiedotuksen ja ohjeistuksen merkitystä. Huomiota on erityisesti kiinnitettävä riittävään tukee niille, jotka eivät kykene sähköiseen asiointiin. Valiokunta käsittelee jäljempänä eräitä keskeisimpiä asian käsittelyssä esille nousseita seikkoja.

Perustuslakivaliokunta katsoo lausunnossaan (PeVL 60/2025 vp), että lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisjärjestyksessä, 1. lakiehdotus kuitenkin vain, jos valiokunnan sen 26 c §:stä tekemät valtiosääntöoikeudelliset huomautukset otetaan asianmukaisesti huomioon. Perustuslakivaliokunta on lausunnossa katsonut yleislain ja erityislain välisen oikeudellisen suhteen olevan niin kiinteä, ettei valtiovarainvaliokunta voi hyväksyä nyt arvioitavana olevaa hallituksen esitystä koskevaa mietintöä ennen kuin hallintovaliokunta on antanut mietinnön

hallituksen esityksestä HE 124/2025 vp. Lisäksi perustuslakivaliokunta toteaa, että valtiovarainvaliokunnan tulee vielä varmistua hallintovaliokunnan mietinnön hyväksymisen jälkeen, että näiden sääntelyiden välinen suhde on oikeudellisesti riittävän selkeä. Hallintovaliokunta on antanut mietintönsä yleissääntelystä (HaVM 1/2026 vp).

Verosääntelyn suhde yleissääntelyyn

Esityksen mukaan verotusta koskevat päätökset ja asiakirjat voidaan antaa tiedoksi Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa, jos verovelvollisella on käytössään yleissääntelyssä tarkoitettu viestinvälityspalvelu eli käytännössä Suomi.fi-viestinvälityspalvelu. Jos verovelvollisella ei ole käytössään viestinvälityspalvelua, verotusta koskevat päätökset ja asiakirjat voidaan antaa tiedoksi Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa eli OmaVerossa, jos henkilö on lainsäädännön voimaantulon jälkeen käyttänyt Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua kirjautumalla asiointipalveluun. Verotusta koskevat päätökset ja asiakirjat voidaan vastaavasti antaa sähköisessä asiointipalvelussa tiedoksi myös kuolinpesille, yhteisöille, yhteisetuuksille ja yhtymille, joiden puolesta niiden laillinen edustaja tai valtuutettu on lainsäädännön voimaantulon jälkeen käyttänyt Verohallinnon asiointipalvelua kirjautumalla asiointipalveluun. Verovelvollisen suostumus ei olisi enää edellytys sähköiselle tiedoksiannolle.

Esityksen lähtökohtana siten on, että sähköisen tiedoksiannon yleissääntelyä sovelletaan Verohallinnon päätösten ja asiakirjojen tiedoksiantoon. Saadun selvityksen mukaan valtaosalla verovelvollisista tulee jatkossa olemaan Suomi.fi-viestinvälityspalvelu käytössä ja heidän muutkin kuin Verohallinnolta tulevat viranomaispostinsa toimitetaan sähköisesti.

Yleissääntelyn ohella verovelvolliset voivat tulla verotusta koskevien päätösten ja asiakirjojen osalta sähköisen tiedoksiannon piiriin OmaVeroon kirjautumisen perusteella. Tämä verotusta koskeva erityissääntely tulee käytännössä sovellettavaksi silloin, jos verovelvollinen on sulkenut viestinvälityspalvelutilinsä ja jättäytynyt siten yleissääntelyn mukaisen sähköisen tiedoksiannon ulkopuolelle, mutta käyttää OmaVeroa.

Silloin kun verovelvollisella on käytössään yleissääntelyssä tarkoitettu viestinvälityspalvelu eli Suomi.fi-viestinvälityspalvelu, Verohallinnon päätösten ja asiakirjojen sähköiseen tiedoksiantoon sovelletaan ehdotettua verotusmenettelylain 26 c §:n 4 momenttia. Kyseisen 4 momentin mukaan Verohallinto voi antaa päätökset ja asiakirjat tiedoksi sähköisesti Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa, jos verovelvollisella on käytössä yleissääntelyssä tarkoitettu viestinvälityspalvelu. Käytännössä tämä tarkoittaa, että Verohallinto lähettää ilmoituksen tiedoksiannosta henkilön Suomi.fi-tilille.

Jos verovelvollisella ei ole käytössä viestinvälityspalvelua, Verohallinnon päätösten ja asiakirjojen sähköiseen tiedoksiantoon sovelletaan ehdotettua verotusmenettelylain 26 c §:n 5 momenttia. Kyseisen 5 momentin mukaan Verohallinto voi antaa päätökset ja asiakirjat tiedoksi sähköisesti myös sellaiselle verovelvolliselle, jolla ei ole viestinvälityspalvelu käytössä eli jolle ei ole avattu Suomi.fi-viestinvälityspalvelutiliä tai jonka viestinvälityspalvelutili on suljettu, ja joka on kirjautunut Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun. Säännöksen 1 kohdassa rajataan sähköisen tiedoksiannon ulkopuolelle kuitenkin alle 18-vuotiaat verovelvolliset sekä henkilöt, joille on holhoustoimesta annetussa laissa tarkoitettuun holhousasioiden rekisteriin merkityn

tiedon perusteella määrätty edunvalvoja tai vahvistettu edunvalvontavaltuutettu. Säännöksen 2 kohdassa sähköinen tiedoksianto ulotetaan lisäksi kuolinpesiin, yhteisöihin, yhteisetuuksiin ja yhtymiin, joiden puolesta laillinen edustaja tai valtuutettu on kirjautunut Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun. Nämä verovelvollistahot eivät kuulu yleissääntelyn mukaisen viranomaisaloitteisen sähköisen tiedoksiannon piiriin.

Edellä todettu huomioon ottaen valiokunta katsoo, että verotusta koskevan erityissääntelyn ja yleissääntelyn suhdetta voidaan pitää oikeudellisesti riittävän selkeänä.

Yleislain ja verotusta koskevan erityissääntelyn välisen suhteen osalta perustuslakivaliokunta kiinnittää lausunnossaan huomiota siihen, että ehdotetusta verotusmenettelylain 26 c §:n 4 momentista ei varsinaisesti ilmene, mitä viestinvälityspalvelun käytössä oleminen tarkoittaa, ja toteaa käsityksenään, että sillä tarkoitetaan sitä, että henkilölle on avattu viestinvälityspalvelun tili eli Suomi.fi-tili tukipalvelulain tarkoittamalla tavalla, eikä sitä ole suljettu. Perustuslakivaliokunnan mielestä valtiovarainvaliokunnan on syytä arvioida verotusmenettelylain 26 c §:n 4 momentin täsmentämistä tältä osin.

Perustuslakivaliokunnan esittämän huomion johdosta valiokunta ehdottaa, että 1. lakiehdotuksen 26 c §:n 4 ja 5 momenttia muutetaan siten, että ilmaisu "viestinvälityspalvelun käytössä oleminen" korvataan ilmaisulla "viestinvälityspalvelutilin avaaminen ja sulkeminen". Valiokunta ehdottaa vastaavaa muutosta myös 2. lakiehdotuksen 56 §:n 5 ja 6 momenttiin.

Tiedoksi annettavasta asiakirjasta tehtävän ilmoituksen merkitys

Ehdotetun verotusmenettelylain 26 c §:n 6 momentin mukaan Verohallinto lähettää verovelvolliselle tai tämän valtuuttamalle ilmoituksen 4 tai 5 momentin mukaisesta tiedoksiannosta hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetussa laissa tarkoitettuun viestinvälityspalveluun tai verovelvollisen tai tämän valtuuttaman tätä tarkoitusta varten Verohallinnolle ilmoittamaan puhelinnumeroon tai muuhun sähköiseen osoitteeseen. Ilmoitusta ei lähetetä, jos Verohallinnolla ei ole verovelvollisen sähköistä yhteystietoa.

Esityksen mukaan, jos verovelvollisella on käytössä tukipalvelulaissa tarkoitettu viestinvälityspalvelu, lähetettäisiin ilmoitus aina vähintään Suomi.fi-viestinvälityspalveluun. Verovelvollisella olisi mahdollisuus saada ilmoitus tiedoksiannosta myös hänen Verohallinnolle suoraan ilmoittamaan osoitteeseensa, vaikka hänellä olisi käytössään Suomi.fi-viestinvälityspalvelu. Verovelvollinen voisi siten ilmoittaa Verohallinnolle puhelinnumeron, sähköpostiosoitteen tai muun sähköisen osoitteen, johon haluaa ilmoituksen tiedoksiannosta. Tämä tarkoittaa sitä, että verovelvollinen voisi saada samasta tiedoksiannosta kaksi eri ilmoitusta esimerkiksi Suomi.fi-viestinvälityspalvelun kautta herätteenä sähköpostitse ja Verohallinnon lähettämällä tekstiviestillä puhelimeen. Ilmoitusta ei kuitenkaan lähetettäisi, jos Verohallinnolla ei ole verovelvollisen sähköistä yhteystietoa. Esityksessä tuodaan esille se, että Verohallinnon asiointipalvelu ohjaisi asiakasta antamaan sähköisen ilmoitusosoitteen asioinnin yhteydessä ja verovelvolliselle kerrottaisiin myös, että verotusasiakirjan tiedoksiannosta saa ilmoituksen vain ilmoittamalla yhteystiedon tätä tarkoitusta varten.

Perustuslakivaliokunta katsoo antamassaan lausunnossa, että verotusmenettelylain 26 c §:n 6 momenttia on muutettava siten, että asiakirjan tiedoksianto voidaan toteuttaa asiointipalvelun kautta vain, jos henkilö on itse ilmoittanut 26 c §:n 6 momentin edellyttämän sähköisen osoitteen ilmoituksen (heräte) lähettämistä varten taikka jos henkilö on saanut asiointipalvelussa nimenomaisesti tiedon siitä, että sähköistä ilmoitusta (heräte) ei toimiteta muihin yhteystietoihin, ellei henkilö nimenomaisesti ilmoita sähköistä osoitetta ilmoituksen lähettämistä varten. Perustuslakivaliokunta pitää tällaista muutosta edellytyksenä lakiehdotuksen käsittelemiselle tavallisen lain säätämisjärjestyksessä. Perustuslakivaliokunta on edellyttänyt vastaavia muutoksia myös yleissääntelyä koskevassa esityksessä ehdotettuun säännökseen, joka koskee viestinvälityspalvelusta lähetettävää ilmoitusta viestinvälityspalveluun saapuneesta tiedoksi annettavasta asiakirjasta.

Perustuslakivaliokunnan tekemän valtiosääntöoikeudellisen huomautuksen johdosta valiokunta ehdottaa verotusmenettelylain 26 c §:n 6 momenttia muutettavaksi siten, että siihen lisätään nimenomainen maininta siitä, että Verohallinnon tulee antaa verovelvolliselle sähköisessä asiointipalvelussa tieto siitä, että ilmoitusta ei lähetetä, jos verovelvollinen ei ole ilmoittanut Verohallinnolle sähköistä yhteystietoa ilmoituksen lähettämistä varten. Valiokunta ehdottaa vastaavaa muutosta myös 2. lakiehdotuksen 56 §:n 7 momenttiin.

Verohallinnon sähköisen asiointipalvelun käytön lopettaminen

Esityksessä ehdotetaan, että verovelvollinen voi ilmoittaa Verohallinnolle, ettei hän käytä Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua. Ilmoituksen käsittelyn jälkeen verovelvollinen palautuisi päätösten ja asiakirjojen paperiseen tiedoksiantoon, jos hän ei ole sähköisen tiedoksiannon piirissä sen perusteella, että hänellä on yleissääntelyn tarkoittama viestinvälityspalvelu käytössä. Jos verovelvollinen kuitenkin kirjautuisi ilmoituksen tekemisen jälkeen Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun, päätökset ja muut asiakirjat annettaisiin tämän jälkeen jälleen tiedoksi sähköisesti.

Perustuslakivaliokunta ei ole pitänyt ongelmattomana sitä, jos jokaisella kerralla OmaVero-palveluun kirjauduttaessa on erikseen tehtävä ilmoitus sähköisen asioinnin lopettamisesta. Perustuslakivaliokunnan mielestä sääntely vaikuttaa ongelmalliselta erityisesti ottaen huomioon, että säännösehdotuksen mukaan sähköisen asioinnin lopettaminen edellyttää erikseen käsiteltävää ilmoitusta, eikä henkilö voi ilmeisesti välittömästi palvelua käyttäessään valita, että hän haluaa lopettaa sähköisen tiedoksiannon OmaVero-palvelusta. Perustuslakivaliokunnan mielestä sääntelyä on muutettava siten, että ilmoitus on voimassa kohtuullisen ajan, eikä jokainen OmaVero-palveluun kirjautuminen edellytä uuden ilmoituksen tekemistä ja ilmoituksen käsittelyajan odottamista. Tällainen muutos on edellytyksenä lakiehdotuksen käsittelemiselle tavallisen lain säätämisjärjestyksessä.

Lausunnossaan perustuslakivaliokunta viittaa arviointiinsa koskien yleislain samankaltaista sääntelyä (PeVL 59/2025 vp), jossa perustuslakivaliokunta on pitänyt ongelmallisena kyseiseen sääntelyyn sisältyvää ehdotusta viestinvälitystilin avaamisesta viranomaisaloitteisesti uudelleen lyhyehkön 6 kuukauden määräajan jälkeen. Perustuslakivaliokunta on todennut, että kyseinen sääntelymalli aiheuttaa merkittävän riskin perustuslain 21 §:n mukaisten oikeuksien toteutumiselle. Perustuslakivaliokunnan mukaan kyseinen sääntelymalli voi saadun selvityksen

mukaan vaarantaa erityisesti sellaisten henkilöiden oikeuksia, joiden kyky tai mahdollisuudet käyttää digitaalisia laitteita tiedoksiantojen vastaanottamiseen on muuttunut (PeVL 59/2025 vp, kappaleet 16—21). Perustuslakivaliokunta on katsonut, että yleislaissa oleva sääntely viestinvälityspalvelutilin uudelleen avaamisesta on joko poistettava laista tai 6 kuukauden määräaikaa on pidennettävä merkittävästi, jotta mainittuja riskejä saadaan pienennettyä (PeVL 59/2025 vp). Yleislaista antamassaan mietinnössään (HaVM 1/2026 vp) hallintovaliokunta ehdottaa määräaikaa pidennettäväksi yhteen vuoteen eli 365 vuorokauteen.

Verotusta koskevasta erityssääntelystä antamassaan lausunnossa perustuslakivaliokunta toteaa muun muassa, että ehdotetun sääntelyn arviointiasetelma on sinänsä yleislaista jossain määrin poikkeava. Yleislaissa tarkoitettuun viestinvälityspalveluun tunnistautuminen voi tapahtua monen eri palvelun yhteydessä, kun taas OmaVero-palvelu on erillinen palvelu, johon kirjautuminen liittyy perustuslakivaliokunnan käsityksen mukaan vain Verohallinnon palveluun kirjautumiseen.

Verotusta koskevan esityksen tavoitteena on, että kaikille sähköiseen asiointiin kyvykkäille verovelvollisille voitaisiin antaa päätökset ja asiakirjat tiedoksi sähköisesti verotusta koskevissa asioissa. Ehdotetulla erityissääntelyllä OmaVeroa käyttävät verovelvolliset saataisiin verotusta koskevien päätösten ja asiakirjojen sähköisen tiedoksiannon piiriin myös siinä tilanteessa, että he olisivat sulkeneet Suomi.fi-viestinvälityspalvelutilinsä ja olisivat siten paperisen tiedoksiannon piirissä muiden viranomaisasiakirjojen osalta. Saadun selvityksen mukaan esityksen tavoitteiden mukaista ei olisi, että verovelvollinen voi asioida jatkuvasti OmaVerossa, vaikka hän olisi ilmoittanut, että ei käytä OmaVeroa. Ilmoitusmahdollisuuden tarkoituksena on ollut ensisijaisesti turvata sellaisen verovelvollisen tiedoksiantojen perille tulemista ja oikeusturvan toteutumista, joka ei yksittäisistä OmaVeroon kirjautumisista huolimatta ole kyvykäs jatkuvaan verotusta koskevien päätösten ja asiakirjojen sähköiseen vastaanottamiseen.

Perustuslakivaliokunnan tekemän valtiosääntöoikeudellisen huomautuksen johdosta valiokunta ehdottaa verotusmenettelylain 26 c §:n 8 momenttia muutettavaksi siten, että siinä säädettävälle ilmoitukselle lisättäisiin perustuslakivaliokunnan edellyttämä kohtuullinen voimassaoloaika. Valiokunta katsoo, että kohtuullisena aikana voidaan pitää 60 päivää, jonka ajan ilmoitus OmaVeron käytön lopettamisesta on voimassa. Tässä ajassa verovelvollinen yleensä ehtisi hoitamaan mahdollisen keskeneräisen asiointitapahtumansa loppuun. Verovelvollinen ehtisi tässä ajassa esimerkiksi antamaan veroilmoituksensa ja tallentamaan haluamansa asiakirjat itselleen OmaVerosta ilman, että hänen täytyisi jokaisella kirjautumiskerralla uusia ilmoituksensa. Ehdotetun 60 päivän ajanjakso antaisi ajallisesti joustoa esimerkiksi myös tilanteissa, joissa henkilöä avustetaan vapaaehtoisesti verotusta koskevien asioiden hoitamisessa. Valiokunta ehdottaa vastaavaa muutosta myös 2. lakiehdotuksen 56 §:n 9 momenttiin.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan ilmoituksen voimassaoloajalla on vähemmän merkitystä sellaisten henkilöiden kannalta, jotka kirjautuvat vain muutaman kerran vuodessa OmaVeroon. Jos tällainen henkilö tekee ilmoituksen, niin hän pysyy paperisessa menettelyssä myös sen jälkeen, kun ilmoituksen voimassaolo on päättynyt aina siihen asti, kun hän kirjautuu uudelleen OmaVeroon, tapahtuu tämä esimerkiksi viiden kuukauden tai kahden vuoden päästä. Valiokunta toteaa kuitenkin myös, että verovelvollinen voi tulla sähköisen tiedoksiannon piiriin

tänä aikana myös yleissääntelyn perusteella, jos hänelle avataan viestinvälityspalvelutili, eikä hän sulje sitä.

Yleissääntelyn ja verotusta koskevan erityissääntelyn voimaantulon jälkeen tilanteet, joissa eri viranomaisten palveluihin kirjautumisella on merkitystä asiakirjojen tiedoksiantomenettelyyn, voivat olla moninaisia. Valiokunta korostaa riittävän selkeän ohjeistuksen ja tiedottamisen tarvetta. Valiokunta pitää tärkeänä, että verovelvollisen kirjautuessa OmaVeroon häntä informoidaan jokaisella kerralla riittävällä tavalla, jotta verovelvollisella on ymmärrys paitsi mahdollisuudestaan ilmoittaa OmaVeron käytön lopettamisesta ja tällaisen ilmoituksen vaikutuksesta myös siitä, mitkä seikat vaikuttavat tiedoksiantomenettelyyn.

Perustuslakivaliokunta totesi lausunnossaan, että säännösehdotuksen mukaan sähköisen asioinnin lopettaminen edellyttää erikseen käsiteltävää ilmoitusta, eikä henkilö voi ilmeisesti välittömästi palvelua käyttäessään valita, että hän haluaa lopettaa sähköisen tiedoksiannon OmaVero-palvelusta. Perustuslakivaliokunta piti tätä yhtenä perusteena sille, miksi se piti verotusmenettelylain 26 c §:n 8 momentin säännösehdotusta ongelmallisena. Mainitun säännösehdotuksen toisessa virkkeessä on käytetty ilmaisua: "Ilmoituksen käsittelyn jälkeen päätösten ja asiakirjojen tiedoksiantoon verovelvolliselle ei sovelleta 5 momenttia."

Saadun selvityksen mukaan tarkoituksena on, että OmaVeron käytön lopettamista koskeva ilmoitus tulee voimaan välittömästi sen tekemisen jälkeen, kun verovelvollinen on tehnyt ilmoituksen joko OmaVerossa, puhelinpalvelussa tai Verohallinnon toimipisteessä. Ainoastaan siinä poikkeuksellisessa tilanteessa, että ilmoitus tehtäisiin Verohallinnolle muulla tavoin kirjallisesti, olisi erillinen käsittelyaika tarpeen. Saadun selvityksen mukaan Verohallinto tulee ohjeistamaan, että ilmoituksen voi tehdä OmaVerossa, puhelimitse tai käyntiasioinnissa, mutta on mahdollista, että yksittäinen asiakas toimittaa asiaa koskevan pyynnön esimerkiksi postin välityksellä, jolloin ilmoituksen huomioiminen luonnollisesti vaatii erillisen teknisen käsittelyn. Tällöinkin ilmoitus tulisi voimaan siitä hetkestä, kun se on saapunut Verohallintoon.

Edellä mainittu ja myös perustuslakivaliokunnan lausunnossa todettu huomioon ottaen valiokunta ehdottaa verotusmenettelylain 26 c §:n 8 momentin sanamuotoa tarkennettavaksi siten, että siinä käytetään ilmaisua "ilmoituksen saapumisen jälkeen" sen sijaan, että puhuttaisiin ilmoituksen käsittelemisestä. Valiokunta ehdottaa vastaavaa muutosta myös 2. lakiehdotuksen 56 §:n 9 momenttiin.

Soveltamisaikataulusta

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan Verohallinto varautuu hyödyntämään säännöksiin sisältyvää harkintavaltaa tiedoksiantotavan valinnassa varsinkin, jos yleissääntelyn voimaantulo ajoittuisi Verohallinnon toimintojen kannalta kriittiseen ajankohtaan, kuten esitäytettyjen veroilmoitusten muodostamisen ja lähettämisen ajankohtiin. Perustuslakivaliokunnan edellyttämät muutokset, jotka koskevat OmaVeron käytön lopettamista koskevan ilmoituksen voimassaoloaikaa, edellyttävät lisäksi tällaisen toiminnallisuuden toteuttamista Verohallinnon tietojärjestelmiin sekä asiaa koskevaa tiedotusta ja ohjausta. Saadun selvityksen mukaan tämän hetken arvion mukaan toteutus saadaan käyttöön 1.6.2026.

Luonnolliset henkilöt ovat aikaisemmin antaneet suostumuksen sähköiseen tiedoksiantoon Suomi.fi-palvelussa, jolloin suostumus on ulottunut kaikkiin viranomaistiedoksiantoihin. Saadun selvityksen mukaan Verohallinto on vuoden 2026 tammikuusta alkaen tarjonnut luonnollisille henkilöille mahdollisuutta ottaa verotusta koskevien päätösten ja asiakirjojen sähköinen tiedoksianto käyttöön OmaVerossa, jos nämä eivät ole antaneet suostumusta Suomi.fi-palvelussa. Jotta Verohallinto voisi jatkaa asiakirjojen sähköistä tiedoksiantoa Omaverossa suostumuksen antaneille luonnollisille henkilöille nyt ehdotettujen lakimuutosten voimaantulon jälkeen, tulee 1. ja 2. lakiehdotuksen voimaantulosäännösten 3 momentteja muuttaa siten, että niitä sovellettaisiin kaikkiin verovelvollisiin, jotka ovat antaneet Verohallinnolle suostumuksensa sähköiseen tiedoksiantoon, eikä pelkästään yhteisöihin, yhteisetuuksiin ja yhtymiin, kuten nyt on esityksessä ehdotettu. Valiokunta ehdottaa tätä koskevaa muutosta kyseisiin voimaantulosäännöksiin.

Muita huomioita

Perustuslakivaliokunta kiinnittää lausunnossaan huomiota saamenkielisten henkilöiden viranomaisasiointiin saamenkielellä ja toteaa, että valtiosääntöoikeudellisesti asianmukaisempaa olisi, että OmaVero-palvelu tulisi käyttöön myös saamen kielellä samanaikaisesti esityksen hyväksymisen kanssa.

Saadun selvityksen mukaan digitaalisen viranomaisviestinnän yleissääntelyn voimaantuloon mennessä saamenkielisille käyttäjille asetetaan saataville asiaa koskevaa saamenkielistä tiedotusta ja ohjeistusta kaikilla saamen kielillä. Saamenkielisiä käyttäjiä tullaan informoimaan vero.fi:ssä saamen kielillä digitaalisen veropostin käyttöön tulosta ja ohjeistamaan, kuinka digitaalisesta veropostista voi tarvittaessa kieltäytyä. OmaVeron osalta erillisenä kehitystyönä otetaan myöhemmin käyttöön toiminnallisuus, jolla asiakas, jolla on lisäasiointikielenä OmaVerossa saamen kieli, saa digi- postiin siirtymistä ja siitä luopumista koskevan ohjauksen ja tämän jälkeen heräteilmoitukset OmaVerossa valitsemallaan lisäasiointikielellä. Alustavan arvion mukaan tämä olisi mahdollista saada tuotantoon syyskuussa 2026.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. lakiehdotus

26 c §. Tiedoksianto. Valiokunta ehdottaa 4 *momenttia* muutettavaksi siten, että lakiehdotuksessa oleva ilmaisu viestinvälityspalvelun käytössä oleminen korvataan ilmaisulla viestinvälityspalvelutilin avaaminen ja sulkeminen. Muutos poistaa mahdollisen tulkinnanvaraisuuden sen suhteen, mitä viestinvälityspalvelun käytössä oleminen tarkoittaa.

Valiokunta ehdottaa vastaavaa muutosta 5 *momenttiin*.

Perustuslakivaliokunnan tekemän valtiosääntöoikeudellisen huomautuksen johdosta pykälän 6 *momenttiin* ehdotetaan lisättäväksi nimenomainen maininta siitä, että Verohallinnon tulee antaa verovelvolliselle sähköisessä asiointipalvelussa tieto siitä, että ilmoitusta ei lähetetä, jos

verovelvollinen ei ole ilmoittanut Verohallinnolle sähköistä yhteystietoa ilmoituksen lähettämistä varten.

Pykälän 8 *momentissa* säädetään siitä, että verovelvollinen voi ilmoittaa verohallinnolle, ettei hän käytä Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua. Valiokunta ehdottaa säännöksen sanamuotoa tarkennettavaksi siten, että siinä käytetään ilmaisua ilmoituksen saapumisen jälkeen sen sijaan, että puhuttaisiin ilmoituksen käsittelemisestä. Lisäksi valiokunta ehdottaa muutettavaksi 8 momenttia siten, että siinä säädettävälle ilmoitukselle lisättäisiin perustuslakivaliokunnan edellyttämä kohtuullinen voimassaoloaika. Yleisperusteluiden mukaisesti valiokunta katsoo, että kohtuullisena aikana voidaan pitää 60 päivää, jonka ajan ilmoitus OmaVeron käytön lopettamisesta on voimassa. Momentissa viimeisessä virkkeessä todettaisiin, että päätösten ja asiakirjojen tiedoksiantoon sovelletaan uudelleen 5 momenttia, jos 5 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettu verovelvollinen kirjautuu Verohallinnon sähköisen asiointipalveluun, kun 60 päivää on kulunut ilmoituksen saapumisesta Verohallintoon.

Voimaantulosäännöksen 3 momentti Valiokunta ehdottaa voimaantulosäännöksen 3 momenttia muutettavaksi siten, että sitä sovellettaisiin kaikkiin verovelvollisiin, jotka ovat antaneet Verohallinnolle suostumuksensa sähköiseen tiedoksiantoon, eikä pelkästään yhteisöihin, yhteisetuuksiin ja yhtymiin, kuten nyt on esityksessä ehdotettu. Muutosta ehdotetaan, jotta Verohallinto voisi jatkaa asiakirjojen sähköistä tiedoksiantoa Omaverossa suostumuksen antaneille luonnollisille henkilöille nyt ehdotettujen lakimuutosten voimaantulon jälkeen.

2. lakiehdotus

56 §. Tiedoksi antaminen verovelvolliselle. Valiokunta ehdottaa 5 *momenttia* muutettavaksi siten, että lakiehdotuksessa oleva ilmaisu viestinvälityspalvelun käytössä oleminen korvataan ilmaisulla viestinvälityspalvelutilin avaaminen ja sulkeminen. Muutos poistaa mahdollisen tulkinnanvaraisuuden sen suhteen, mitä viestinvälityspalvelun käytössä oleminen tarkoittaa. Muutosehdotus on sama kuin mitä valiokunta ehdottaa 1. lakiehdotuksen 26 c §:n 4 momenttiin.

Valiokunta ehdottaa 6 *momenttiin* vastaavaa muutosta.

Perustuslakivaliokunnan tekemän valtiosääntöoikeudellisen huomautuksen johdosta valiokunta ehdottaa pykälän 7 *momenttiin* lisättäväksi nimenomaisen maininnan siitä, että Verohallinnon tulee antaa verovelvolliselle sähköisessä asiointipalvelussa tieto siitä, että ilmoitusta ei lähetetä, jos verovelvollinen ei ole ilmoittanut Verohallinnolle sähköistä yhteystietoa ilmoituksen lähettämistä varten.

Valiokunta ehdottaa pykälän 9 *momenttiin* vastaavia muutoksia kuin 1. lakiehdotuksen 26 c §:n 8 momenttiin. Säännöksen sanamuotoa ehdotetaan tarkennettavaksi siten, että siinä käytetään ilmaisua ilmoituksen saapumisen jälkeen sen sijaan, että puhuttaisiin ilmoituksen käsittelemisestä. Lisäksi valiokunta ehdottaa muutettavaksi 9 momenttia siten, että siinä säädettävälle ilmoitukselle lisättäisiin perustuslakivaliokunnan edellyttämä kohtuullinen voimassaoloaika. Yleisperusteluiden mukaisesti valiokunta katsoo, että kohtuullisena aikana voidaan pitää 60 päivää, jonka ajan ilmoitus OmaVeron käytön lopettamisesta on voimassa.

Momentin viimeisessä virkkeessä todettaisiin, että päätösten ja asiakirjojen tiedoksiantoon sovelletaan uudelleen 6 momenttia, jos 6 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettu verovelvollinen kirjautuu Verohallinnon sähköisen asiointipalveluun, kun 60 päivää on kulunut ilmoituksen saapumisesta Verohallintoon.

Voimaantulosäännöksen 3 momentti Vastaavalla tavalla kuin 1. lakiehdotuksen voimaantulossäännökseen, valiokunta ehdottaa 2. lakiehdotuksen voimaantulosäännöksen 3 momenttia muutettavaksi siten, että sitä sovellettaisiin kaikkiin verovelvollisiin, jotka ovat antaneet Verohallinnolle suostumuksensa sähköiseen tiedoksiantoon, eikä pelkästään yhteisöihin, yhteisetuuksiin ja yhtymiin, kuten nyt on esityksessä ehdotettu. Muutosta ehdotetaan, jotta Verohallinto voisi jatkaa asiakirjojen sähköistä tiedoksiantoa Omaverossa suostumuksen antaneille luonnollisille henkilöille nyt ehdotettujen lakimuutosten voimaantulon jälkeen.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Valtiovarainvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 157/2025 vp sisältyvät 3.—5. lakiehdotuksen.

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 157/2025 vp sisältyvät 1. ja 2. lakiehdotuksen. ***(Valiokunnan muutosehdotukset)***

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

verotusmenettelystä annetun lain 26 c §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 26 c §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 897/2018, sekä

lisätään 26 c §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1067/2003, 520/2010, 772/2016 ja 897/2018, uusi 5–8 momentti seuraavasti:

26 c §

Tiedoksianto

— —

Verohallinto voi antaa 1 ja 3 momentissa tarkoitetut päätökset ja muut asiakirjat tiedoksi Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa. Päätös ja asiakirja voidaan antaa tiedoksi sähköisesti, jos verovelvolliselle on avattu hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain (571/2016) nojalla viestinvälityspalvelutili, eikä sitä ole suljettu.

Jos verovelvolliselle ei ole avattu viestinvälityspalvelutiliä tai se on suljettu, 1 ja 3 momentissa tarkoitettu päätös ja asiakirja voidaan antaa tiedoksi sähköisesti:

1) 18 vuotta täyttäneelle luonnolliselle henkilölle, joka on kirjautunut Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun ja jolle ei ole holhoustoimesta annetussa laissa (442/1999) tarkoitettuun holhousasioiden rekisteriin merkityn tiedon perusteella määrätty edunvalvojaa tai vahvistettu edunvalvontavaltuutettua;

2) kuolinpesälle, yhteisölle, yhteisetuudelle ja yhtymälle, jonka puolesta laillinen edustaja tai valtuutettu on kirjautunut Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun.

Verohallinto lähettää verovelvolliselle tai tämän valtuuttamalle ilmoituksen 4 tai 5 momentin mukaisesta tiedoksiannosta hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetussa laissa tarkoitettuun viestinvälityspalveluun tai verovelvollisen tai tämän valtuuttaman tätä tarkoitusta varten Verohallinnolle ilmoittamaan puhelinnumeroon tai muuhun sähköiseen osoitteeseen. Ilmoitusta ei lähetetä, jos Verohallinnolla ei ole verovelvollisen sähköistä yhteystietoa. Verohallinnon on annettava verovelvolliselle sähköisessä asiointipalvelussa tieto siitä, että ilmoitusta ei lähetetä, jos verovelvollinen ei ole ilmoittanut Verohallinnolle sähköistä yhteystietoa ilmoituksen lähettämistä varten.

Sähköisesti tiedoksi annettu asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä siitä, kun asiakirja on tallennettu Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun. Jos pääsyssä Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun tai 6 momentin mukaisen ilmoituksen lähettämisessä on tänä aikana ollut tekninen este, asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä siitä, kun tekninen este on poistunut.

Verovelvollinen voi ilmoittaa Verohallinnolle, ettei hän käytä Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua. Ilmoituksen saapumisen jälkeen päätösten ja asiakirjojen tiedoksiantoon verovelvolliselle ei sovelleta 5 momenttia. Päätösten ja asiakirjojen tiedoksiantoon sovelletaan uudelleen 5 momenttia, jos 5 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettu verovelvollinen kirjautuu Verohallinnon sähköisen asiointipalveluun, kun 60 päivää on kulunut ilmoituksen saapumisesta Verohallintoon.

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Päätös ja asiakirja voidaan antaa tiedoksi sähköisesti kuolinpesälle, yhteisölle, yhteisetuudelle ja yhtymälle vasta 1 päivästä tammikuuta 2027, jos tiedoksianto tapahtuu tämän lain 26 c §:n 4 momentin nojalla ja perustuu siihen, että kuolinpesällä, yhteisöllä, yhteisetuudella tai yhtymällä on mainitussa momentissa tarkoitettu viestinvälityspalvelu käytössä.

Jos verovelvollinen on antanut Verohallinnolle tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen suostumuksen sähköiseen tiedoksiantoon, päätösten ja muiden asiakirjojen tiedoksiantoon sovelletaan tämän lain voimaantulosta alkaen 26 c §:n 5 ~~momentin 2 kohtaa~~momenttia.

_____

2.

Laki

oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 56 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain (768/2016) 56 §:n 5 momentti, sellaisena kuin se on laissa 898/2018, sekä

lisätään 56 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 16/2018 ja 898/2018, uusi 6–9 momentti seuraavasti:

56 §

Tiedoksi antaminen verovelvolliselle

— —

Verohallinto voi antaa 1 ja 3 momentissa tarkoitetut päätökset ja muut asiakirjat tiedoksi Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa. Päätös ja asiakirja voidaan antaa tiedoksi sähköisesti, jos verovelvolliselle on avattu hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain (571/2016) nojalla viestinvälityspalvelutili, eikä sitä ole suljettu.

Jos verovelvolliselle ei ole avattu viestinvälityspalvelutiliä tai se on suljettu, 1 ja 3 momentissa tarkoitettu päätös ja asiakirja voidaan antaa tiedoksi sähköisesti:

1) 18 vuotta täyttäneelle luonnolliselle henkilölle, joka on kirjautunut Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun ja jolle ei ole holhoustoimesta annetussa laissa (442/1999) tarkoitettuun holhousasioiden rekisteriin merkityn tiedon perusteella määrätty edunvalvojaa tai vahvistettu edunvalvontavaltuutettua;

2) kuolinpesälle, yhteisölle, yhteisetuudelle ja yhtymälle, jonka puolesta laillinen edustaja tai valtuutettu on kirjautunut Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun.

Verohallinto lähettää verovelvolliselle tai tämän valtuuttamalle ilmoituksen 5 tai 6 momentin mukaisesta tiedoksiannosta hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetussa laissa tarkoitettuun viestinvälityspalveluun tai verovelvollisen tai tämän valtuuttaman tätä tarkoitusta varten Verohallinnolle ilmoittamaan puhelinnumeroon tai muuhun sähköiseen osoitteeseen. Ilmoitusta ei lähetetä, jos Verohallinnolla ei ole verovelvollisen sähköistä yhteystietoa. Verohallinnon on annettava verovelvolliselle sähköisessä asiointipalvelussa tieto siitä, että ilmoitusta ei lähetetä, jos verovelvollinen ei ole ilmoittanut Verohallinnolle sähköistä yhteystietoa ilmoituksen lähettämistä varten.

Sähköisesti tiedoksi annettu asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä siitä, kun asiakirja on tallennettu Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun. Jos pääsyssä Verohallinnon

sähköiseen asiointipalveluun tai 7 momentin mukaisen ilmoituksen lähettämisessä on tänä aikana ollut tekninen este, asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä siitä, kun tekninen este on poistunut.

Verovelvollinen voi ilmoittaa Verohallinnolle, ettei hän käytä Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua. Ilmoituksen saapumisen jälkeen päätösten ja asiakirjojen tiedoksiantoon verovelvolliselle ei sovelleta 6 momenttia. Päätösten ja asiakirjojen tiedoksiantoon sovelletaan uudelleen 6 momenttia, jos 6 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettu verovelvollinen kirjautuu Verohallinnon sähköisen asiointipalveluun, kun 60 päivää on kulunut ilmoituksen saapumisesta Verohallintoon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Päätös ja asiakirja voidaan antaa tiedoksi sähköisesti kuolinpesälle, yhteisölle, yhteisetuudelle ja yhtymälle vasta 1 päivästä tammikuuta 2027, jos tiedoksianto tapahtuu tämän lain 56 §:n 5 momentin nojalla ja perustuu siihen, että kuolinpesällä, yhteisöllä, yhteisetuudella tai yhtymällä on mainitussa momentissa tarkoitettu viestinvälityspalvelu käytössä.

Jos verovelvollinen on antanut Verohallinnolle tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen suostumuksen sähköiseen tiedoksiantoon, päätösten ja muiden asiakirjojen tiedoksiantoon sovelletaan tämän lain voimaantulosta alkaen 56 §:n 6 ~~momentin 2 kohtaa~~momenttia.

3.

Laki

veronkantolain 71 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan veronkantolain (11/2018) 71 §, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 343/2019 ja 388/2025, seuraavasti:

71 §

Tiedoksianto

Tämän lain nojalla annettava päätös tai muu asiakirja on annettava tiedoksi verovelvolliselle. Jos asia koskee 53 §:ssä tarkoitettua verosta vastuussa olevaa tai 20 tai 52 §:n nojalla muulle asianosaiselle kuin verovelvolliselle annettua päätöstä, tiedoksianto on toimitettava verosta vastuussa olevalle ja muulle asianosaiselle.

Tiedoksiantoon sovelletaan, mitä verotusmenettelystä annetun lain 26 c ja 26 d §:ssä säädetään.

Verohallinto voi antaa 70 §:ssä tarkoitetun yhteenvedon tiedoksi sähköisesti verotusmenettelystä annetun lain 26 c §:n 5 ja 8 momentissa säädetystä poiketen myös sellaiselle yhteisölle, yhtymälle ja yhteisetuudelle, joka ei ole kirjautunut Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun tai joka on ilmoittanut Verohallinnolle, että ei käytä Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua.

Verohallinto voi antaa 70 §:ssä tarkoitetun yhteenvedon tiedoksi sähköisesti verotusmenettelystä annetun lain 26 c §:n 5 ja 8 momentissa säädetystä poiketen myös sellaiselle luonnolliselle henkilölle ja kuolinpesälle, joka ei ole kirjautunut Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun tai joka on ilmoittanut Verohallinnolle, että ei käytä Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua, jos luonnollinen henkilö tai kuolinpesä:

1) on merkitty ennakkoperintälain 31 §:ssä tarkoitettuun työnantajarekisteriin; tai

2) on merkitty arvonlisäverolain 172 §:ssä tarkoitettuun arvonlisäverovelvollisten rekisteriin, eikä harjoita ainoana arvonlisäverollisena toimintana metsätaloutta.

Yhteenvedon tiedoksiantoon ulkomaiselle verovelvolliselle ei sovelleta, mitä 3 ja 4 momentissa säädetään.

Verohallinto voi antaa tarkempia määräyksiä verovelvolliselle toimitettavan yhteenvedon tiedoksi antamisesta.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

4.

Laki

ennakkoperintälain 6 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ennakkoperintälain (1118/1996) 6 a §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 899/2018, seuraavasti:

6 a §

Sähköinen asiointi ja allekirjoittaminen

— —

Tämän lain nojalla annetut päätökset, ilmoitukset ja muut asiakirjat voidaan antaa suorituksen saajalle tiedoksi sähköisesti noudattaen, mitä verotusmenettelystä annetun lain 26 c §:n 4–8 momentissa säädetään.

— —

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

5.

Laki

varainsiirtoverolain 56 c §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan varainsiirtoverolain (931/1996) 56 c §, sellaisena kuin se on laissa 1170/2021, seuraavasti:

56 c §

Muun lain soveltaminen

Jos tässä laissa ei toisin säädetä, varainsiirtoverotuksessa sovelletaan lisäksi oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 5–9, 19–21, 24, 30, 31, 52 ja 55 §:ää, 56 §:n 1–3 ja 5–9 momenttia sekä 57, 77 ja 79–81 §:ää. Mitä mainituissa lainkohdissa säädetään verovelvollisesta, sovelletaan myös tässä laissa tarkoitettuun verosta vastuussa olevaan.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

Valiokunnan mietintö VaVM 4/2026 vp

Helsingissä 10.3.2026

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Markus Lohi kesk
jäsen Markku Eestilä kok
jäsen Marko Kilpi kok
jäsen Jari Koskela ps
jäsen Suna Kymäläinen sd
jäsen Aki Lindén sd
jäsen Mika Lintilä kesk
jäsen Minna Reijonen ps
jäsen Joona Räsänen sd
jäsen Sari Sarkomaa kok
jäsen Sami Savio ps
jäsen Ville Valkonen kok
jäsen Pia Viitanen sd
varajäsen Sanna Antikainen ps
varajäsen Jessi Jokelainen vas
varajäsen Janne Jukkola kok
varajäsen Riitta Kaarisalo sd
varajäsen Krista Mikkonen vihr
varajäsen Juha Mäenpää ps
varajäsen Jaana Strandman ps
varajäsen Peter Östman kd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Tarja Järvinen

Valiokunnan mietintö VaVM 4/2026 vp
Vastalause 1

Vastalause 1 /sd, vihr, vas

Perustelut

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että jatkossa Verohallinnon päätökset ja asiakirjat annetaan tiedoksi sähköisesti ilman erillistä suostumusta, jos asiakas käyttää OmaVeroa tai jos asiakkaalla on Suomi.fi-viestit-tili käytössä. Postitse toimitettavat asiakirjat säilyvät käytössä vain niille henkilöille, jotka eivät asioi sähköisesti.

Valittu toteutustapa sisältää kuitenkin merkittäviä oikeusturvariskejä, jotka kohdistuvat ensisijaisesti valmiiksi haavoittuvassa asemassa oleviin ryhmiin. Esityksessä siirrytään suostumusperusteisesta mallista järjestelmään, jossa sähköinen tiedoksianto voi tapahtua ilman vastaanottajan erillistä suostumusta.

Käytännössä kansalaisen vastuulle jää isoilta osin varmistaa aktiivisesti itse, ettei hän kuulu sähköisen tiedoksiannon piiriin. Esitettyjen lakimuutosten myötä jää todellinen riski, että tietyissä tilanteissa esimerkiksi ihmisen verotukseen vaikuttavista tosiasiallisista päätöksistä lähetetyt viran-omaisviestit eivät tavoita kohdettaan.

Ongelma korostuu etenkin ikäihmisillä sekä muistisairailla, joiden tietotekniset valmiudet eivät välttämättä vastaa tilanteen vaatimukseen ja näin asettaa kohtuuttoman taakan heille sekä heidän omaisilleen.

Tällöin ilmeisenä vaarana voi olla palveluiden saatavuuden hankaloituminen tai pahimmassa tapauksessa jääminen kokonaan niiden ulottumattomiin. Muutos on liian nopea ja suoraviivainen ja näin ollen aiheuttaa tarpeetonta sekaantumista ja vaikeuksia asioinnissa. Nyt haettu pieni säästö toimintamenoissa uhkaa koitua isommaksi laskuksi tulevaisuudessa, kun ihmisten asiointi viivästyy ja hankaloituu ja tätä kautta päätösten käsittelyajat venyvät.

Verohallinto on eräs keskeisimpiä viranomaispalveluja Suomessa ja on ensiarvoisen tärkeää, että kaikille verovelvollisille taataan selkeä ja esteetön mahdollisuus asiointiin ja omien veropäätöstensä hoitamiseen. Nyt ehdotettu laki vaarantaa viranomaisen yhdenvertaisen toiminnan ja saavutettavuuden.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että lakiehdotukset hylätään.

Valiokunnan mietintö VaVM 4/2026 vp
Vastalause 1

Helsingissä 10.3.2026

Joona Räsänen sd
Aki Lindén sd
Pia Viitanen sd
Krista Mikkonen vihr
Riitta Kaarisalo sd
Suna Kymäläinen sd
Jessi Jokelainen vas

Valiokunnan mietintö VaVM 4/2026 vp
Vastalause 2

Vastalause 2 /kesk

Perustelut

Hallituksen esityksen tavoitteena on vähentää paperipostin määrää siten, että sähköinen tiedoksiantomenettely olisi selkeä, yhtenäinen ja oikeudenmukainen kaikkien verolajien sekä kaikkien verovelvollisryhmien osalta.

Nyt käsitelyssä oleva esitys on tiiviissä yhteydessä hallituksen esitys eduskunnalle sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta viranomaistoiminnassa koskevaksi lainsäädännöksi (HaVM 1/2026 vp — HE 124/2025 vp).

Verohallinnon lainsäädäntöön kaavaillut muutokset tosin olisivat ehdotettua yleislainsäädännön muutoksia pidemmälle menevämpiä. Hallituksen mukaan erityissääntely on tarpeen, koska yleissääntely sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuudesta rajoittuu ainoastaan luonnollisiin henkilöihin. Sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuudesta verotuksessa on tarpeen säätää myös kuolinpesien, yhteisöjen, yhtymien ja yhteisetuuksien osalta.

Esityksen tavoitteet ovat sinänsä kannatettavia. Moni hoitaa nykyisin asioitaan ja postiaan internetissä esimerkiksi verottajan digitaalisissa palveluissa.

Hyvissäkin tavoitteissa voidaan kuitenkin epäonnistua huonon toimeenpanon vuoksi. Käsittelyssä oleva lakiesitys on malliesimerkki sellaisesta.

Lakiesityksen perusongelma on, että se muuttaa sähköiset tiedoksiannot suostumusperusteisesta mallista automaattisesti käyttöön tulevaksi velvoitteeksi. Pääasiallinen vastuu muutoksen mukanaan tuomista seuraamuksista siirtyisi viranomaiselta kansalaiselle.

Keskustan mielestä verovelvollisilla tulee olla oikeus kieltäytyä ensisijaisesta sähköisestä asioinnista pysyvästi, jolloin sähköinen tiedoksianto aktivoituu vasta kun verovelvollinen sitä erikseen pyytää.

Hallituspuolueiden mielestä sen sijaan kohtuullisena aikana voidaan pitää 60 päivää, jonka ajan ilmoitus OmaVeron käytön lopettamisesta on ainoastaan voimassa. Keskustan mielestä on käsittämätöntä verovelvollisten kyykyttämistä, että heitä vaaditaan tämän ajan umpeuduttua taas erikseen seuraavien sähköisten asiointikertojen yhteydessä etsimään verohallinnon palvelusta sähköistä tiedoksiantoa koskeva kohta ja merkitsemään kielto siihen.

Hallituspuolueiden linjaama 60 päivän määräaikaa OmaVeron käytön lopettamista koskevan ilmoituksen voimassaololle on myös hyvin epäsuhtaisena yleislainsäädäntöön ehdotettuun viestinvälityspalvelutilin uudelleen avaamisen 365 päivän määräaikaan verrattuna. Tällaiset erilaiset määräajat yleislainsäädännössä ja verotusta koskevassa erillislaissa tekevät jo valmiiksi epäselvästä sääntelystä vielä vaikeammin ymmärrettävän ihmisille.

Valiokunnan mietintö VaVM 4/2026 vp
Vastalause 2

Esimerkiksi eduskunnan oikeusasiamiehen toimiston lausunnossa ilmoitus OmaVeron käytön lopettamisesta pitäisi olla perusoikeuksien turvaamisen toteutumisen sekä yleis- ja erityislainsäädännön keskinäisen johdonmukaisuuden näkökulmasta voimassa vastaava aika kuin hallintovaliokunnan mietinnössä on ehdotettu viestinvälityspalvelun uudelleen avaamisen määräajaksi.

Apulaisoikeusasiamiehen antaman lausunnon mukaan lyhyt määräaika sisältäisi merkittävän riskin henkilön oikeusturvan kannalta siitä, että hän ei saa myöhempiä verotusta koskevia päätöksiä ja asiakirjoja tiedoksi esimerkiksi sellaisissa tapauksissa, kun hän ei ymmärrä siirtyneensä takaisin sähköiseen tiedoksiantomenettelyyn tai ei ymmärrä tai kykene ilmoittamaan Verohallinnolle, että ei osaa tai enää pysty käyttämään sähköisen asioinnin palvelua.

Myös digi- ja väestötietovirasto katsoo lausunnossaan, että kokonaisuuden selkeyden vuoksi erityislainsäädännön ja yleislainsäädännön mukaisten käytäntöjen olisi hyvä olla mahdollisimman yhteneväiset esimerkiksi paperipostiin palaamisen määräajan, viranomaisaloitteisen paperipostiin palauttamisen ja heräteyhteystietojen ilmoittamisen osalta.

Suomen Yrittäjät puolestaan totesivat lausunnossaan, että heidän näkemyksen mukaan kohtuullisena pidettävä kieltäytymisoikeus olisi kestoltaan vähintään vuoden, kieltäytymistä seuraavan verovuoden loppuun. SY katsoikin, että hallituksen esitys tulisi vetää pois.

Keskusta pitää kohtuuttomana myös sitä, että hallituksen mukaan OmaVerossa sähköisestä tiedoksiannosta nimenomaisesti kieltäytynyt verovelvollinen voi joutua tästä huolimatta veroasioissakin sähköisen tiedoksiannon piiriin sen vuoksi, että on käyttänyt jotain muuta julkishallinnon palvelua suomi.fi -tunnistusta käyttäen.

Jatkossa Suomi.fi-viestit-tili avattaisiin jokaiselle henkilölle automaattisesti heti, kun hän tunnistautuu johonkin viranomaispalveluun ilman, että hänen suostumuksensa tai ymmärryksensä palvelun oikeudellisista vaikutuksista olisi varmistettu.

Lisäksi sähköisen tiedoksiannon yleislain mukaan (HaVM 1/2026 vp — HE 124/2025 vp) kansalaisen kertaalleen omasta tahdostaan sulkema tili avattaisiin palvelutuottajan toimesta uudelleen 365 vuorokauden kuluttua siitä, kun tili oli käyttäjän pyynnöstä suljettu. Tämä on omiaan vaarantamaan kansalaisten oikeusturvaa, yhdenvertaisuutta ja luottamusta julkiseen hallintoon.

Lainmuutosten myötä kansalainen voi myös joutua esimerkiksi sellaiseen tilanteeseen, jossa hän saa oikeudellisesti sitovia tiedoksiantoja tietämättään, mikäli hän ei ole syystä tai toisesta ilmoittanut viestinvälityspalveluun sähköistä osoitettaan. Sama ongelma on myös automaattisessa tilin uudelleen avautumisessa.

Selkeyttä tarvitaan esimerkiksi tilanteessa, jossa Suomi.fi viesteistä kieltäytynyt henkilö on itse vailla perusdigitaitoja, mutta katsookin läheisensä avustamana OmaVerosta tietojaan. Jos tällaisella henkilöllä ei ole sähköpostiosoitetta, eikä hän osaa katsoa tekstiviestejä puhelimestaan, niin pulmaksi tule, että miten henkilö voisi jatkossa luotettavalla tavalla kieltäytyä pysyvästi sähköisistä tiedoksiannoista.

Tämä voi helposti johtaa muun muassa määräaikojen umpeutumiseen, maksu- ja velkomusmerkintöihin sekä muihin oikeudenmenetyksiin. Kun tiedoksianto katsotaan aina annetuksi kolmantena päivänä riippumatta siitä, onko henkilö viestiä tosiasiallisesti avannut tai edes tiennyt tilinsä olemassaolosta, lakiesitys synnyttää myös oikeusturvariskin, jota emme voi pitää hyväksyttävänä.

Käytännössä esitys siirtäisi tiedonsaannin valvontavelvollisuuden viranomaiselta yksilön harteille tavalla, joka ei ole asianmukaista ottaen huomioon kansalaisten erilaisen toimintakyvyn ja digiosaamisen.

Kansalaiselta edellytettäisiin aktiivista ja jatkuvaa Suomi.fi-tilin ja OmaVeron seuraamista sekä heräteviestien huomioimista, vaikka hän ei olisi koskaan antanut suostumustaan sähköiseen asiointiin tai ymmärtänyt velvoitteiden syntymistä.

Tämä olisi erityisen ongelmallista ihmisille, joilla ei ole älylaitteita, riittäviä digitaitoja tai säännöllistä internet-yhteyttä. Myös henkilöt, joiden toimintakyky on heikentynyt iän, sairauden tai vamman vuoksi, joutuvat kohtuuttomaan asemaan. Siksi lakiesityksen aiheuttamat riskit eivät ole ohimeneviä, vaan pysyviä. Myöskään se, ettei tiliä avata henkilölle, jolle on määrätty edunvalvoja tai vahvistettu edunvalvontavaltuutettu, ei ole riittävää henkilön oikeusturvan kannalta. Edunvalvonnalle on omat ja aikaa vievät prosessit, sekä kynnys niille on korkea.

Myös kansalaisten kielelliset oikeudet ovat vaarassa heikentyä. Suomi.fi-viestit-palveluiden ja OmaVeron muodostamasta kokonaisuudesta puuttuvat saamenkieliset käyttöliittymät ja ohjeet, eikä ruotsinkielinen digituki ole riittävää. Kysymys on olennainen, koska kielellinen saavutettavuus on edellytys sille, että henkilö voi ymmärtää palvelun oikeudelliset vaikutukset ja valvoa omia oikeuksiaan. Mikäli henkilö saa tiedoksiannon kielellä, jota hän ei hallitse, tai palvelussa ei voida turvata hänen oikeuttaan asioida omalla kielellään, toteutuvat perustuslain turvaamat kielelliset oikeudet vain muodollisesti, eivät tosiasiallisesti. Lakiesitys ei sisällä myöskään mekanismeja, joilla tämän riskin voisi korjata.

Kuten jo aiemmin totesimme, esitykseen sisältyy myös oikeusturvan kannalta erityisen ongelmallinen ratkaisu, jonka mukaan Suomi.fi-tili avautuu automaattisesti uudelleen 365 vuorokauden kuluttua tilin sulkemisesta, vaikka kansalainen olisi nimenomaisesti pyytänyt aiemmin sen sulkemista.

Sähköistä tiedoksiantoa Verohallinnossa koskevan esityksen mukaan verotusta koskevat päätökset ja asiakirjat voidaan antaa tiedoksi Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa, jos verovelvollisella on käytössään yleissääntelyssä tarkoitettu viestinvälityspalvelu eli käytännössä Suomi.fi-viestinvälityspalvelu. Näin ollen Suomi.fi -tilin uudelleen avautuminen vuoden kuluttua voi johtaa myös Verohallinnon puolella sähköisen asiointipalvelun aktivoitumiseen. Ihminen joutuu ikuiseen limboon pyrkiessään eroon kertaalleen avaamistaan sähköisistä palveluista.

Tämä johtaa tilanteisiin, joissa henkilö luulee ja luottaa kieltäytyneensä kokonaan sähköisestä tiedoksiannosta mutta tili avautuu uudelleen hänen tietämättään tai ymmärtämättään pelkän

tunnistautumisen seurauksena johonkin viranomaispalveluun tai lakiin kirjatun määräajan umpeutumisen myötä.

Kansalaisen nimenomainen kieltäytyminen sähköisestä palvelusta ei siis pysyisi voimassa. Tämä johtaisi helposti siihen, että ihmiset alkavat välttää sähköistä viranomaisasiointia pelätessään tilin uudelleenavautumista.

Vapaaehtoisesti tuotettuun digitukeen tukeutuminen ei ole realistinen ratkaisu korjata lakiesityksen tuottamia ilmiselviä käytännön ongelmia Suomi.fi -palvelussa. Digitukea ei olla lakisääteistämässä, vapaaehtoisen digituen saatavuus vaihtelee suuresti alueittain, sekä erityisesti ruotsin- ja saamenkielinen tuki on riittämätöntä. Digitukea ei myöskään voida käyttää korvaamaan kansalaisten henkilökohtaisia laitevajeita, toimimattomista laajakaistoista aiheutuvia yhteysongelmia tai kansalaisten toimintakyvyn rajoitteita. Tällä hetkellä digituki toimii vapaaehtoispohjalta. Mielestämme julkinen valta ei voi nojata oikeusturvan kannalta keskeisessä tukipalvelussa vapaaehtoistoimintaan.

Asiantuntijakuulemisten perusteella lakiesityksen hallinnolliset ja taloudelliset vaikutukset on arvioitu optimistisesti ja osin virheellisesti. Säästöt ovat epävarmoja.

Sen sijaan virheiden, oikaisuvaatimusten, valitusten ja digitukitarpeen lisääntyminen voi kasvattaa kustannuksia paljonkin.

Lisäksi DVV:n väliaikainen monopolirooli sähköisessä postilaatikossa on omiaan vääristämään kilpailua ja nostamaan sekä julkisen että yksityisen sektorin kustannuksia.

Johtopäätöksenä Keskustan valiokuntaryhmä toteaa, että hallituksen esittämä toimeenpanomalli sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuudesta verohallinnon palveluissa altistaisi kansalaisia liikaa oikeudenmenetyksille ja heikentäisi erityisesti heikoimmassa asemassa olevien asemaa.

Voidaankin sanoa, että kyse on hallituksen hätäisesti huitaisemasta säästölaista, jossa hallitus yrittää säästää piittaamatta kansalaisille koituvista seurauksista. Tätä emme hyväksy ja siksi ehdotamme lakiehdotuksia hylättäviksi.

Sähköistä tiedoksiantoa Verohallinnossa koskevaksi lainsäädäntö on valmisteltava uudestaan paremmin ihmisten oikeusturva ja tahtotila huomioivaksi.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että lakiehdotukset hylätään.

Valiokunnan mietintö VaVM 4/2026 vp
Vastalause 2

Helsingissä 10.3.2026

Markus Lohi kesk
Mika Lintilä kesk